

ธุรกิจบริการการศึกษานานาชาติ

1. สถาบันการศึกษานานาชาติในประเทศไทย โดยแบ่งเป็น

1.1 โรงเรียนนานาชาติ 138 แห่ง

	2555	2556	%
จำนวนโรงเรียน (แห่ง)	91 (กทม) 47 (ตจว)	NA	NA
จำนวนนักเรียน (คน)	39,212	43,133	+10 %
ค่าเทอม (บาท)/คน/ปี	441,000	463,050	+ 5 %
มูลค่าตลาด (ล้านบาท)	17,292	19,973	+16 %

โรงเรียนนานาชาติมีแนวโน้มขยายไปยังจังหวัดที่มีชาวต่างชาติเข้ามาทำงานอยู่เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะ ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ เช่น อุตรดิตถ์และอุบลราชธานี ซึ่งเป็นทำเลที่มีศักยภาพ ในการ ขยายฐานลูกค้าไปสู่ชาวลาวและกัมพูชา นอกจากนี้ ในบางจังหวัด มีแนวโน้มที่จะมีโรงเรียนนานาชาติเพิ่มขึ้น เช่น สุราษฎร์ธานีและขอนแก่น เนื่องจากมีศักยภาพทางเศรษฐกิจและมีชาวต่างชาติเข้ามาทำงานหรือประกอบธุรกิจอยู่เป็นจำนวนมาก

โดยนักเรียนต่างชาติที่เข้ามาศึกษาในโรงเรียนนานาชาติในประเทศไทย ส่วนใหญ่จะเป็นชาวญี่ปุ่น อังกฤษ อเมริกา อินเดียและเกาหลีใต้

1.2 โรงเรียนเอกชนหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการที่ใช้ภาษาอังกฤษ เป็นสื่อการสอน English Program (EP) มีจำนวน 153 แห่ง

1.3 โรงเรียนอาชีวศึกษา (Vocational Education) 11 แห่ง

1.4 มหาวิทยาลัย

	2555	2556	%
จำนวนมหาวิทยาลัย (แห่ง)	64 (รัฐ) 39 (เอกชน)	NA	NA
จำนวนนักศึกษา (คน)	20,155 (รัฐ) 7,922 (เอกชน)	NA	NA
ค่าเทอม (บาท)/คน/ปี	911,602	975,415	+ 7 %
มูลค่าตลาด (ล้านบาท)	30,382	30,871	+ 2 %

การแข่งขันจะทวีความรุนแรงขึ้นระหว่างมหาวิทยาลัยเพื่อดึงดูด นักศึกษาต่างชาติ นอกจากการแข่งขันภายในประเทศแล้วยังต้อง เผชิญกับคู่แข่งมหาวิทยาลัยในอาเซียนที่มีชื่อเสียงในด้านการ ให้บริการด้านการศึกษาที่โดดเด่นกว่าไทย เช่น มาเลเซียและสิงคโปร์

2. สถิติ

2.1 สถาบันการศึกษาที่มีจำนวนนักศึกษาหลักสูตรนานาชาติ หลักสูตรภาษาต่างประเทศมากที่สุดอันดับแรกในปีการศึกษา 2555

ลำดับที่	สถาบัน	จำนวนราย
1	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	37,126
2	มหาวิทยาลัย อัสสัมชัญ	17,817
3	มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต	11,878
4	มหาวิทยาลัย มหิดล	6,101
5	มหาวิทยาลัยอีสาน	4,971

ทั้งนี้ สาขาวิชาที่นักศึกษาต่างชาติให้ความสนใจเลือก ศึกษาในระดับปริญญาตรี ได้แก่ คณะบริหารธุรกิจ วิทยาศาสตร์ นิเทศศาสตร์ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ วิทยาการจัดการ และศิลปศาสตร์

2.2 สัญชาติของนักศึกษาต่างชาติเข้ามาศึกษาต่อใน

สถาบันอุดมศึกษาในไทยมากที่สุด ณ ปีการศึกษา 2555

ลำดับที่	ประเทศ	จำนวนราย
1	สาธารณรัฐประชาชนจีน	4,240
2	พม่า	869
3	เวียดนาม	519
4	สปป. ลาว	411
5	เกาหลี	393
6	กัมพูชา	365
7	สหรัฐอเมริกา	355
8	ภูฏาน	293
9	อินเดีย	272
10	เนปาล	244
	อื่นๆ	331
	บันทึกสัญชาติไม่ตรงกับอ้างอิง	51,639
	ไม่บันทึกสัญชาติ	28,749
	รวมนักศึกษาต่างชาติทั้งหมด	88,680

เมื่อพิจารณาในส่วนของจำนวนนักศึกษาจากอาเซียนที่ เข้ามาศึกษาในประเทศไทย พบว่า ส่วนใหญ่ประเทศในกลุ่ม CLMV มีจำนวนรวมกันคิดเป็นร้อยละ ๘๗ ของจำนวน นักศึกษาจากอาเซียนทั้งหมด สะท้อนให้เห็นถึงโอกาสสำหรับ มหาวิทยาลัยไทยในการเป็นตัวเลือกของนักศึกษาในกลุ่ม นี้ที่มี ข้อจำกัดด้านการศึกษาภายในประเทศของตนเอง เช่น ความ ไม่พร้อมด้านคุณภาพของหลักสูตร บุคลากร และโครงสร้าง พื้นฐานทาง การศึกษา การไม่เปิดสอนในหลักสูตรที่มีความ ต้องการเรียน เป็นต้น

ในสภาวะการแข่งขันที่ทวีความรุนแรงขึ้นระหว่าง มหาวิทยาลัยเพื่อดึงดูดนักศึกษาต่างชาติ นอกจากการแข่งขัน ภายในประเทศแล้ว มหาวิทยาลัยในประเทศยังต้องเผชิญกับ คู่แข่งมหาวิทยาลัยในอาเซียนที่มีชื่อเสียงในด้านการศึกษาที่ โดดเด่นกว่า เช่น มาเลเซียและสิงคโปร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สิงคโปร์ที่มุ่งเน้นการเป็นศูนย์กลางด้านการศึกษาสำหรับ นักศึกษาระดับหัวกะทิของอาเซียน โดยใช้กลยุทธ์สนับสนุน ทุนการศึกษาและค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับการเรียน เพื่อดึงดูด แรงงานที่มีความสามารถให้ทำงานภายในประเทศหลังจาก จบการศึกษา นอกจากนี้ ประเทศไทยยังต้องเผชิญกับการ

6	มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย	4,650
7	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	4,338
8	มหาวิทยาลัยขงกริก	3,147
9	มหาวิทยาลัยราชร่งเทพ	2,318
10	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	1,781

แข่งขันจากมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงใน ต่าง ประเทศอื่นๆ
ที่เป็นตัวเลือกที่น่าสนใจสำหรับนักศึกษาอาเซียน

3. สถานะธุรกิจบริการด้านการศึกษานานาชาติของไทย

วิสัยทัศน์

ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการศึกษานานาชาติ (International Education Destination) ในภูมิภาคเอเชีย และรองรับประชาคมอาเซียน (AEC) อย่างสมบูรณ์ในปี 2558 อีกด้วย

แนวโน้ม

การก้าวเข้าสู่ยุค AEC ทำให้ ทุกภาคส่วน ต้องการคนที่มีความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ มากขึ้น อีกทั้ง การเปิดเสรีทางการศึกษาเป็นโอกาสให้ นักเรียน/นักศึกษา จากต่างประเทศเข้ามาศึกษาหลักสูตรภาษาต่างประเทศในประเทศไทย มากยิ่งขึ้น โดยคาดว่านักศึกษาจากประเทศจีนและภูมิภาคอาเซียนจะมีสัดส่วนที่เข้ามาศึกษาในไทยสูงสุด

ตลาดที่มีศักยภาพ

1. ประเทศเพื่อนบ้าน เช่น พม่า เวียดนาม สปป.ลาว กัมพูชา
2. ประเทศในทวีปเอเชีย เช่น จีน ใต้หวัน
3. ทวีปเอเชียใต้ เช่น เนปาล ภูฏาน และอินเดีย

คู่แข่ง

ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ แคนาดา สิงคโปร์ และมาเลเซีย เนื่องจากมาตรฐานการศึกษาได้รับการยอมรับในระดับนานาชาติ

กลยุทธ์

1. จุดแข็งในสาขาวิชาต่างๆของแต่ละสถาบัน โดยเน้นความเข้มข้นด้านเนื้อหาวิชาการ ความหลากหลายของสาขาวิชาเรียน สภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้และประสบการณ์การสอนของอาจารย์ต่างชาติในสาขานั้นๆ
2. การเปิดหลักสูตรร่วมกับมหาวิทยาลัยต่างชาติที่ประกอบไปด้วยการเรียนทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ เพื่อความร่วมมือแลกเปลี่ยนนักศึกษาในการไปเรียนยังมหาวิทยาลัยต่างชาติ
3. การจัดกิจกรรมการแข่งขันทางด้านวิชาการและประชุมสัมมนาในระดับนานาชาติ การใช้สื่อการเรียนรู้ที่ทันสมัย ภายใต้บรรยากาศแวดล้อมด้วยความเป็นนานาชาติ ตลอดจนการได้รับการรับรองมาตรฐานจากสถาบันต่างประเทศ เพื่อยกระดับหลักสูตรนานาชาติในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ทำให้มีโอกาสขยายฐานนักศึกษาไปสู่ประเทศอื่นๆ ที่นอกเหนือจาก CLMV ได้

จุดแข็ง

1. ที่ตั้งของไทยเป็นศูนย์กลางของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ที่สะดวกในการเดินทางและเป็น gateway เชื่อมต่อกับประเทศต่างๆ ในภูมิภาค ซึ่งเหมาะในการเป็นศูนย์กลางการศึกษาในอนาคต อีกทั้ง สภาพภูมิอากาศและอสังหาริมทรัพย์ของคนไทยที่เป็นที่ชื่นชอบของชาวต่างชาติ
2. ค่าใช้จ่ายทั้งในส่วนของค่าเทอมและค่าครองชีพในประเทศไทยที่ยังอยู่ในระดับไม่สูงนัก ในขณะที่คุณภาพของการเรียนการสอนที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากล
3. การมีมหาวิทยาลัยที่เป็นทางเลือกมากมายและมีหลักสูตรการเรียนการสอนหลากหลาย ความพร้อมของบุคลากรและสิ่งอำนวยความสะดวกในมหาวิทยาลัยไทยที่สามารถรองรับนักศึกษาต่างชาติได้อย่างเพียงพอ

ปัญหา/ อุปสรรค

1. ปัญหาความไม่แน่นอนทางการเมืองส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นในสายตาชาวต่างชาติรวมถึงประเทศเพื่อนบ้าน
2. ภาพพจน์ด้านการศึกษาของไทยยังไม่เป็นที่ยอมรับเท่าที่ควร
3. ขาดแคลนอาจารย์ประจำที่มีคุณภาพและที่เป็นชาวต่างชาติเพื่อสร้างความเป็นนานาชาติให้แก่สถาบัน
4. การเทียบโอนหน่วยกิตและหลักสูตรระหว่างสถาบันบางสถาบันยังไม่ชัดเจน
5. เนื่องจากหลักสูตรนานาชาติมีค่าใช้จ่ายสูง ดังนั้น การเรียนในหลักสูตรนี้ยังคงจำกัดอยู่ในกลุ่มผู้เรียนที่มีฐานะดี
6. สถาบันมีข้อจำกัดเรื่องเงินทุนในการพัฒนาเครื่องมือการสอน
7. ขาดหน่วยงานที่รวบรวมข้อมูลด้านการศึกษาของไทยและความต้องการของนักศึกษาในต่างประเทศ ทำให้ขาดการวิเคราะห์เพื่อวางแผนส่งเสริมการตลาดต่างประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ
8. การประชาสัมพันธ์ให้ชาวต่างชาติรู้จักสถาบันการศึกษาไทยยังไม่เพียงพอ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษาเอกชน
- สมาคมโรงเรียนนานาชาติ

4. เผยแพร่ประชาสัมพันธ์การศึกษาของไทยให้เป็นที่รู้จักใน
ตลาดประเทศเป้าหมาย